

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Stan Unii innowacji na 2012 r. – przyspieszenie zmian”

COM(2013) 149 final

(2013/C 341/08)

Sprawozdawca: **Cveto STANTIČ**

Dnia 21 marca 2013 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Stan Unii innowacji na 2012 r. – przyspieszenie zmian”

COM(2013) 149 final.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 17 lipca 2013 r.

Na 492. sesji plenarnej w dniach 18–19 września 2013 r. (posiedzenie z 18 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 161 do 1 – 1 osoba wstrzymała się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem decyzję Komisji dotyczącą opublikowania, drugi rok z rzędu, sprawozdania w sprawie stanu Unii innowacji. W sprawozdaniu tym odnotowano znaczące postępy – 80 % zobowiązań podjętych w ramach tej inicjatywy przewidzianych jest realizowanych zgodnie z planem. EKES zgadza się, że dokonano postępów zwłaszcza w odniesieniu do polityki ramowej, związanej z realizacją konkretnych zobowiązań. Dlatego też ma nadzieję, że do końca 2014 roku wdrożone zostaną wszystkie 34 zobowiązania.

1.2 Pomimo postępów osiągniętych w 2012 r. w wielu ważnych dziedzinach, takich jak jednolity patent oraz nowe zasady dotyczące funduszy venture capital, nie należy spoczywać na laurach. Unia innowacji nie przynosi jeszcze wyników w zakresie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Nie widać też znacznych postępów w globalnej konkurencyjności europejskiej przestrzeni badawczej.

1.3 EKES odnotowuje ze szczególnym zaniepokojeniem tendencję do zmniejszania wydatków budżetowych na badania i rozwój w większości państw członkowskich już drugi rok z rzędu. Równie niepokojące jest powiększanie się luki innowacyjnej między państwami członkowskimi i między poszczególnymi regionami. Należy rozważyć zmianę podejścia do efektywności polityki spójności regionalnej oraz funduszy spójności w kontekście Unii innowacji, zwłaszcza w odniesieniu do drenażu mózgow z mniej uprzywilejowanych regionów Europy do ugruntowanych ośrodków badawczych.

1.4 Kryzys już zmusił Europę do pogłębienia integracji w celu zapewnienia stabilności makroekonomicznej i lepszego funkcjonowania unii walutowej. EKES jest przekonany, że

większa i ściślejsza integracja jest też potrzebna w dziedzinie badań i innowacji, jeśli rzeczywiście chcemy, aby projekt Unii innowacji przyniósł większą konkurencyjność europejskiej wiedzy, wzrost gospodarczy i nowe miejsca pracy. EKES wzywa Radę Europejską do pogłębienia koncepcji Unii innowacji w konkluzjach ze szczytu w październiku.

1.5 EKES jest przekonany, że nawet jeśli wszystkie 34 zobowiązania podjęte w ramach Unii innowacji zostaną zrealizowane, musi ona zostać pogłębiona, w związku z czym popiera zalecenia ERIAB⁽¹⁾ oraz odpowiedź Komisji na nie. Jednocześnie wzywa Komisję do jak najszybszego opracowania listy środków i dziedzin, w których pogłębienie jest możliwe i pilne. Komitet dostrzega szanse na pogłębienie Unii innowacji zwłaszcza w zakresie dalszej poprawy otoczenia dla szybko rozwijających się innowacyjnych przedsiębiorstw, innowacji w sektorze publicznym, innowacji społecznych oraz nowych, innowacyjnych modeli biznesowych, które mogą radykalnie zmienić sposób myślenia i obecne podejście do innowacyjnych rozwiązań.

1.6 Sprawnie funkcjonująca europejska przestrzeń badawcza jest niezbędnym elementem Unii innowacji. Pomimo pełnego poparcia Rady Europejskiej, EKES ma wątpliwości, czy przestrzeń ta zostanie zrealizowana do końca 2014 r., ponieważ nie dostrzega wystarczających postępów w kluczowych dziedzinach: mobilności badaczy, efektywności krajowych systemów badań, optymalizacji wykorzystania infrastruktury badawczej, konkurencyjnego korzystania z krajowych funduszy badawczych, utworzenia rynku praw własności intelektualnej itd. Dlatego też EKES wzywa Komisję i państwa członkowskie do

⁽¹⁾ Rada ds. Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji „Stress-test of the Innovation Union” [Test wytrzymałościowy Unii innowacji], listopad 2012 r.

jak najszybszego zadbania o to, by stworzono wszystkie warunki do rozwoju europejskiej przestrzeni badawczej, zgodnie z sugestią Komisji zawartą w komunikacie (2).

1.7 EKES z zadowoleniem przyjmuje postępy w tworzeniu najwyższej jakości infrastruktury badawczej na szczeblu ogólnoeuropejskim i obiecujące wstępne wyniki europejskich partnerstw innowacyjnych. Uważa, że te ostatnie to w niektórych przypadkach nadal niezwyfikowane i niedokończone modele, i wzywa Komisję, by na podstawie dotychczasowych doświadczeń opracowała kompleksową analizę ich efektywności oraz ustanowiła jednolite warunki ich działania i finansowania.

1.8 System wspierania badań i innowacji w Europie jest nadal zbyt złożony, co szczególnie zniechęca małe przedsiębiorstwa i mikroprzedsiębiorstwa do udziału w unijnych projektach badawczych. Poza skomplikowanymi i czasochłonnymi wymogami administracyjnymi istnieją także znaczące różnice w procedurach między poszczególnymi programami na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim.

1.9 Komitet dostrzega znaczny potencjał w stymulowaniu innowacji poprzez bardziej innowacyjne ukierunkowanie zamówień publicznych. Dlatego też wzywa państwa członkowskie do częstszego korzystania z zamówień przedkomercyjnych oraz do dzielenia się doświadczeniami i modelami w zakresie zamówień przyjaznych innowacjom. Powinno to dotyczyć także zamówień publicznych finansowanych z funduszy strukturalnych.

1.10 Reforma systemów edukacji powinna między innymi zapewnić Europie liczniejsze szeregi wysoko wykwalifikowanych naukowców i inżynierów (3). Zdaniem EKES-u korzystne byłoby także włączenie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości oraz budowy umiejętności menedżerskich do programów nauczania; są one niezbędne dla skutecznego przekładania dobrych pomysłów na udane projekty. Komitet apeluje o włączenie przedsiębiorstw i partnerów społecznych w opracowywanie programów nauczania i prowadzenie programów doktoranckich.

1.11 EKES pragnie raz jeszcze podkreślić szczególną rolę innowacji społecznych, które mogą wnieść ważny wkład w rozwiązywanie kryzysów i innych wyzwań nowoczesnego społeczeństwa. Dlatego też należy rozwinąć mechanizmy wsparcia, które byłyby dostępne także dla potencjalnych innowatorów społecznych w społeczeństwie obywatelskim i w sektorze gospodarki społecznej. EKES wzywa Komisję do jak najszybszego udzielenia wsparcia tworzeniu inkubatorów innowacyjnych projektów społecznych.

(2) Komunikat Komisji „Wzmocnione partnerstwo w ramach europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz doskonałości i wzrostu gospodarczego”, COM(2012) 392 final.

(3) Europa będzie potrzebować co najmniej miliona nowych naukowców i inżynierów do 2020 r., jeśli ma osiągnąć cele strategii „Europa 2020”.

2. Kontekst opinii i komunikatu Komisji

2.1 Unia innowacji jest jednym z siedmiu projektów przewodnich strategii „Europa 2020”. Jej celem jest stworzenie w Europie otoczenia bardziej sprzyjającego innowacjom, a tym samym zapewnienie, że innowacyjne pomysły przełożą się na produkty i usługi generujące wzrost i miejsca pracy. Analizy wskazują, że państwa, które zainwestowały więcej w badania i innowacje w przeszłości, szybciej wychodzą z kryzysu i mają wyższy poziom zatrudnienia (4).

2.2 W komunikacie dotyczącym stanu Unii innowacji na 2012 r. (5) Komisja Europejska drugi rok z rzędu podsumowuje osiągnięcia na poziomie państw członkowskich i UE w zakresie realizacji Unii innowacji – jednej z kluczowych inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”.

2.3 Ogólnie rzecz biorąc, Komisja odnotowuje znaczące postępy we wdrażaniu Unii innowacji. Ponad 80 % inicjatyw jest realizowanych zgodnie z planem. Państwa członkowskie koncentrują się coraz bardziej na tworzeniu otoczenia biznesowego sprzyjającego innowacjom – zmniejszają podatki od inwestycji w badania i podatki od zysków z patentów, ułatwiają dostęp do kapitału wysokiego ryzyka itd.

2.4 Jednakże w komunikacie wymieniono szereg niepokojących tendencji, z których większość jest skutkiem kryzysu gospodarczego i znacznego deficytu budżetowego:

— w 2011 i 2012 r. w budżetach większości państw członkowskich pojawiła się **tendencja do ograniczania wydatków na badania i rozwój**;

— różnice w skuteczności i efektywności krajowych systemów badawczych powiększają **lukę innowacyjną między poszczególnymi państwami i regionami**;

— w niektórych krajach stwierdza się **zmniejszenie inwestycji w badania i innowacje w sektorze prywatnym**, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorstw;

— ze względu na liczne przeszkody utrudniające wzrost, Europa ma **zbyt mały odsetek szybko rozwijających się innowacyjnych przedsiębiorstw**.

2.5 Kluczowe w komunikacie jest stwierdzenie, że Europa musi zwiększyć swoje zaangażowanie na rzecz zapewnienia wzrostu opartego na innowacjach. Aby to osiągnąć, należy pilnie rozwinąć Unię innowacji. Obecnie nie jest jasne, w jakich dziedzinach i za pomocą jakich środków można osiągnąć taki rozwój i pogłębienie.

(4) Tablica wyników „Unii innowacji” z 2013 r.

(5) COM(2013) 149 final z 21 marca 2013 r.

3. Uwagi ogólne

3.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji dotyczącą przeprowadzania corocznej analizy stanu Unii innowacji, która jest jedną z inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”. Przeprowadzona w odpowiednim momencie analiza wyników ułatwia podjęcie środków naprawczych w dziedzinach wymagających poprawy.

3.2 W kontekście powszechnej praktyki w zakresie wdrażania nowego prawodawstwa UE, okres dwóch lat jest zbyt krótki na przeprowadzenie rzeczywistej oceny osiągniętych wyników⁽⁶⁾. EKES uważa jednak, że ramy polityczne Unii innowacji zasadniczo zostały utworzone, choć wyniki w zakresie wzrostu gospodarczego i nowych miejsc pracy nie są jeszcze widoczne.

3.3 W kontekście przytłaczającej i wszechogarniającej dyskusji nad deficytem budżetowym, niepopularnych środków oszczędnościowych i ogólnego spadku zaufania do projektu europejskiego, Unia innowacji jest jedną z bardziej pozytywnych i udanych inicjatyw. Większość zobowiązań podjętych w jej ramach jest realizowanych zgodnie z planem. Dlatego też EKES racjonalnie oczekuje, że wszystkie 34 zobowiązania zostaną wypełnione do końca 2014 r.

3.4 EKES z zadowoleniem przyjmuje postępy w dziedzinie tworzenia ogólnoeuropejskiej infrastruktury badawczej dzięki efektywnej roli i działalności ESFRI⁽⁷⁾. Ze wszystkich 48 projektów na liście ESFRI 27 projektów jest już w fazie wdrażania, co dobrze rokuje dla realizacji celu utworzenia 60 % priorytetowej europejskiej infrastruktury badawczej do 2015 r.⁽⁸⁾ Zdaniem Komitetu Europa nadal robi za mało, jeżeli chodzi o koordynację i optymalizację wykorzystania swojej infrastruktury badawczej.

3.5 Nowa koncepcja **europejskich partnerstw innowacyjnych**, których pierwsze projekty pilotażowe są ukierunkowane na rozwiązanie wyzwań społecznych⁽⁹⁾, rysuje się dotąd zachęcająco. Mają one na celu zbliżenie partnerów na wszystkich szczeblach, przezwyciężenie fragmentacji oraz zapewnienie masy krytycznej. Mimo tych pozytywnych oznak partnerstwa europejskie to w niektórych przypadkach nadal niezwyfikowane i niedokończone modele. Dlatego też EKES wzywa Komisję, by na podstawie dotychczasowych doświadczeń jak najszybciej opracowała kompleksową analizę ich efektywności oraz ustanowiła jednolite warunki ich działania i finansowania w przyszłości.

3.6 Mimo niewątpliwych postępów w niektórych dziedzinach nie należy wpadać w samozadowolenie. Poniżej EKES

⁽⁶⁾ Niektóre akty legislacyjne dotyczące poprawy otoczenia dla innowacji (dyrektywa o prawach własności intelektualnej, patent europejski, paszport dla kapitału wysokiego ryzyka itp.) nie weszły jeszcze w pełni w życie.

⁽⁷⁾ Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych.

⁽⁸⁾ Zob. „ESFRI Implementation report” [sprawozdanie z działalności ESFRI], listopad 2012 r.

⁽⁹⁾ Europejskie partnerstwo na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu, europejskie partnerstwo innowacyjne (EIP) na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa, EIP na rzecz inteligentnych miast i społeczności, EIP na rzecz wody, EIP na rzecz surowców.

wskaże dziedziny, w których nie dokonano jeszcze wystarczającej poprawy i które wymagają szybkich i skutecznych działań.

3.7 **System wspierania badań i rozwoju** jest w Europie nadal zbyt złożony. Potencjalni beneficjenci stoją przed zniechęcającą dużą liczbą istniejących instrumentów (takich jak programy krajowe i regionalne, inicjatywy międzyrządowe i procedury finansowania UE). Nie zmniejszono także znacząco obciążeń biurokratycznych. Utrudnia to współpracę transgraniczną i zniechęca w szczególności MŚP i mikroprzedsiębiorstwa do udziału w unijnych projektach badawczych. Oprócz obciążeń administracyjnych występują także znaczące różnice w procedurach.

3.8 Punktem wyjścia dla Unii innowacji musi być stworzenie doskonałego, **nowoczesnego systemu edukacji** we wszystkich państwach członkowskich, w tym reforma szkolnictwa wyższego. Przedsiębiorstwa są nadal w bardzo małym stopniu zaangażowane w przygotowanie programów nauczania i prowadzenie programów doktoranckich. Dlatego też EKES apeluje o umożliwienie partnerom społecznym aktywnego udziału w planowaniu systemów edukacyjnych w przyszłości.

EKES wzywa także do uwzględnienia umiejętności menedżerskich i związanych z przedsiębiorczością w kształceniu przyszłych inżynierów i naukowców, aby ułatwić i promować przekładanie dobrych pomysłów na udane projekty możliwe do wprowadzenia na rynek.

3.9 EKES popiera szeroką definicję innowacji, którą można rozszerzyć na wiele dziedzin. W swoich wcześniejszych opiniach Komitet wielokrotnie podkreślał szczególną rolę **innowacji społecznych**⁽¹⁰⁾, które często powstają bezpośrednio w organizacjach społeczeństwa obywatelskiego. Wiele aspektów europejskich systemów socjalnych jest owocem innowacyjnych pomysłów społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów gospodarki społecznej. Dlatego też wsparcie dla innowacji musi obejmować wszystkie dziedziny życia społeczeństwa, zaś mechanizmy finansowania powinny odzwierciedlać nadzwyczajną różnorodność innowacji.

3.10 Wciąż brakuje efektywności we **wprowadzaniu innowacyjnych pomysłów na rynek**: dostęp do finansowania, zwłaszcza dla małych, innowacyjnych przedsiębiorstw, jest nadal utrudniony (ze względu na niedobór funduszy kapitału wysokiego ryzyka w związku z kryzysem finansowym). Przedsiębiorczość i innowacje często idą ze sobą w parze. Europa jest tradycyjnie mniej tolerancyjna wobec możliwości porażki w działalności gospodarczej. Jesteśmy jeszcze mniej skłonni do udziału w ryzykownych, innowacyjnych projektach. Jednolity rynek kapitałowy (zwłaszcza w zakresie kapitału wysokiego ryzyka) jeszcze nie funkcjonuje. Nowe formy finansowania innowacyjnych przedsiębiorstw, takie jak „finansowanie społecznościowe” i „anioły biznesu”, pojawiają się zbyt wolno. Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka dobrze sprawdza się w praktyce, lecz niestety nie może sprostać popytowi.

⁽¹⁰⁾ Zob. opinie Dz.U. C 132 z 3.5.2011, s. 39 (pkt 3.10.4); Dz.U. C 229 z 31.7.2012, s. 39; Dz.U. C 354 z 28.12.2010, s. 80.

3.11 Ukończenie **jednolitego rynku innowacji** zależy w dużej mierze od właściwego funkcjonowania jednolitego rynku europejskiego. Napotyka on nadal wiele przeszkód i niedostatków, zwłaszcza w dziedzinie swobodnego przepływu usług i kapitału⁽¹¹⁾. EKES raz jeszcze sugeruje Komisji, by rozważyła ustanowienie ogólnoeuropejskiej elektronicznej bazy danych (w formie wyszukiwarki), która zawierałaby konkretną wiedzę zebraną z poszczególnych przedsiębiorstw i instytutów badawczych, aby ułatwić i przyspieszyć nawiązywanie kontaktów między przedsiębiorstwami i innymi organizacjami i włączyć je w innowacyjne projekty (np. w kontekście istniejącej Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości)⁽¹²⁾.

3.11.1 Przeszkody dla **ukończenia jednolitego rynku praw własności intelektualnej** należą do tej samej kategorii. Choć wreszcie powstał jednolity patent europejski, co jest ważnym osiągnięciem, to jednak odpowiednie procedury jeszcze nie funkcjonują.

3.12 Europa pozostaje także w tyle pod względem **utworzenia rynków innowacyjnych zamówień**, zwłaszcza jeżeli chodzi o mechanizmy zamówień publicznych⁽¹³⁾. W UE zbyt mało przetargów publicznych jest ukierunkowanych na wspieranie innowacji. Dlatego też EKES wzywa państwa członkowskie do znacznie szerszego korzystania z zamówień przedkomercyjnych, które według szacunków Komisji przełożyłyby się na powiększenie rynku zamówień o 10 mld EUR. W związku z tym Komitet zwraca także uwagę na propozycje Parlamentu Europejskiego dotyczące modernizacji zamówień publicznych⁽¹⁴⁾. Należy częściej korzystać z zamówień publicznych współfinansowanych z funduszy strukturalnych, aby zwiększyć popyt na innowacyjne produkty i usługi.

3.13 Funkcjonowanie **europejskiej przestrzeni badawczej**, która oznacza jednolity rynek badań i innowacji, jest jednym z kluczowych warunków pełnego wdrożenia koncepcji Unii innowacji w praktyce. Rada Europejska wyznaczyła termin jej ukończenia na rok 2014⁽¹⁵⁾. Oznacza to, że do tego czasu powinny zostać usunięte wszystkie kluczowe przeszkody ograniczające mobilność i współpracę transgraniczną, także dzięki otwartemu rynkowi pracy dla naukowców, utworzeniu dodatkowych funduszy emerytalnych, optymalnemu przepływowi wiedzy i wyników badań oraz bardziej konkurencyjnemu wykorzystaniu krajowych zasobów badawczych. EKES bardziej szczegółowo przedstawił swoje poglądy na temat ukończenia europejskiej przestrzeni badawczej w opinii⁽¹⁶⁾, gdzie wyraził zaniepokojenie, że rok 2014 może być zbyt ambitnym terminem.

3.14 Priorytet w zakresie finansowania i stymulowania innowacji powinien być odzwierciedlony we wszystkich programach finansowania UE, również w Funduszu Spójności, a nie tylko

w ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji. Dlatego też EKES wzywa państwa członkowskie do wykorzystania możliwości, które oferuje nowe rozporządzenie w sprawie funduszy strukturalnych⁽¹⁷⁾.

3.15 Prawidłowe funkcjonowanie Unii innowacji wymaga stałych wysiłków i skutecznej współpracy na wszystkich poziomach – unijnym, krajowym i lokalnym. Konieczna jest większa koncentracja na roli **regionalnej polityki innowacyjnej**, która może w znacznym stopniu przyczynić się do powstrzymania drenażu mózgow z regionów o ograniczonych możliwościach do renomowanych europejskich ośrodków badawczych.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Zdaniem EKES-u wypełnienie 34 zobowiązań podjętych w ramach inicjatywy przewodniej jest tylko pierwszym krokiem w kierunku osiągnięcia prawdziwej Unii innowacji. Jeśli chcemy bardziej przyczynić się do inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, na następnym etapie konieczne będzie **pogłębienie** Unii innowacji, co oznacza, że krajową politykę w dziedzinie badań i innowacji trzeba będzie w większym stopniu uwzględnić w polityce i działaniach UE i lepiej ją z nimi skoordynować. EKES wzywa Komisję do jak najszybszego opracowania listy konkretnych środków i dziedzin, w których pogłębienie jest nie tylko możliwe, ale też konieczne.

4.2 EKES uważa, że istnieje wiele dziedzin, w których można by dokonać dalszego pogłębienia, na przykład:

— *promowanie innowacji w sektorze publicznym* może zwiększyć efektywność i obniżyć koszty organów publicznych, co przyczyni się do zrównoważenia budżetów i ogólnej konkurencyjności państw członkowskich;

— *dalsza poprawa otoczenia biznesowego dla innowacyjnych, szybko rozwijających się przedsiębiorstw* poprzez bardziej zdecydowane środki w dziedzinie opodatkowania, wsparcie dla nowo powstających firm (tymczasowe ulgi podatkowe), harmonizację przepisów w dziedzinie praw autorskich itp.;

— *innowacje społeczne* mogą skutecznie zaradzić wielu wyzwaniom nowoczesnego społeczeństwa oraz skutkom kryzysu gospodarczego;

— *innowacyjne rozwiązania w sektorze usług* otworzyłyby nowe możliwości dla sprzedaży detalicznej, e-handlu, turystyki, aplikacji informatycznych itp.;

⁽¹¹⁾ Zob. opinia „Akt o jednolitym rynku – określenie brakujących środków” (jeszcze nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽¹²⁾ Zob. opinia Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 8, punkty 1.2 i 3.2.4.

⁽¹³⁾ Rynek zamówień publicznych stanowi ok. 17 % europejskiego PKB.

⁽¹⁴⁾ Sprawozdanie Komisji IMCO i rezolucja PE w sprawie zamówień przedkomercyjnych.

⁽¹⁵⁾ Konkluzje Rady Europejskiej z lutego 2011 i marca 2012 r.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 76 z 14.3.2013, s. 31.

⁽¹⁷⁾ Art. 9 rozporządzenia w sprawie EFS.

4.3 EKES popiera wyniki i zalecenia ERIAB, która przeprowadziła pierwszy „test wytrzymałościowy” Unii innowacji⁽¹⁸⁾. W sprawozdaniu tym wskazano na potrzebę radykalnej zmiany podejścia do przyszłej europejskiej strategii wzrostu, która w większym stopniu powinna opierać się na wiedzy i innowacjach. Wśród kluczowych wyzwań wymieniono:

- niewielkie zaangażowanie polityczne państw członkowskich na rzecz Unii innowacji;
- przestarzałe tradycyjne modele biznesowe;
- niewystarczające połączenia między najlepszymi osiągnięciami naukowymi i akademickimi oraz faktycznymi wynikami w zakresie innowacji opartych na technologii;

— powolny proces podejmowania decyzji i niechęć do podejmowania ryzyka związanego z innowacją.

4.4 EKES sugeruje, by Komisja rozważyła konkretne instrumenty mające na celu promowanie rozwoju nowych, innowacyjnych modeli biznesowych. Jednym z możliwych pomysłów jest wykorzystanie tzw. kuponów innowacyjności.

4.5 W ramach inicjatyw przewodnich EKES został poproszony o zachęcanie reprezentowanych przez niego przedsiębiorstw, partnerów społecznych i organizacji pozarządowych do wspierania Unii innowacji i pomocy w rozpowszechnianiu dobrych praktyk. Proponujemy, by Komitet, szczególnie poprzez swój Komitet Sterujący ds. Strategii „Europa 2020”, opracował konkretną listę inicjatyw i działań, dzięki którym mogłyby wnieść większy niż dotąd wkład w budowę zaufania do Unii innowacji, za pośrednictwem partnerów społecznych, krajowych rad społeczno-gospodarczych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Bruksela, 18 września 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE

⁽¹⁸⁾ Rada ds. Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji „Stress-test of the Innovation Union” [Test wytrzymałościowy Unii innowacji], listopad 2012 r.